

retningen. Det er altså her som i andre civilretlige sager således, at skyldneren kun tvinges til at deltage i processen, hvis hensynet til modparten tilsiger det. At forlade dette princip ville efter Justitsministeriets opfattelse være et brud med et grundlæggende princip i gældende ret. Hensynet til skyldneren synes da heller ikke at nødvendiggøre dette, når det drejer sig om etablering af brugspant, lige så lidt som hensynet til skyldneren kræver, at denne som ufravigelig regel skal være til stede, hvis andre umiddelbart fagedforretningerundtagelsesvis foretages uden forudgående varsel. En sådan ordning ville endvidere indebære et forøget antal politifremstillinger, idet skyldneren måtte fremstilles ved politiets foranstaltning, hvis han ikke mødte under fagedforretningen.

I modsætning til, hvad der f.eks. gælder ved udsættelse af lejemaal eller indsættelse af en ejendomsforbeholdssælger i besiddelse af en genstand, sker der endvidere ikke ved etableringen af brugspant en uoprettelig forrykkelse af parternes indbyrdes stilling. De regler, som er opstillet i Retsplejerådets forslag om brugspanthavers adgang til at disponere og om regnskabsaflæggelse, sikrer efter Justitsministeriets opfattelse, at ejendommen så vidt muligt vil kunne tilbagegives til skyldneren i samme stand, som brugspanthaveren modtog den, hvis det under et kæremål måtte vise sig, at der ikke har været grundlag for at fremme forretningen, eller hvis skyldneren senere indfrier brugspanthaverens fordring.

Hertil kommer, at fagedretten med den mere udførlige begæring, som forslaget forudsætter, vil have en langt bedre mulighed end efter gældende ret for at vurdere, om forretningen bør udsættes for at bringe skyldneren til stede, ligesom forretningens fremme eventuelt vil kunne betinges af sikkerhedsstillelse.

Der henvises vedrørende forkyndelse og rekvisiti tilstedeværelse i øvrigt til pkt. 3.2.

Justitsministeriet er med Retsplejerådet enig i, at væsentlige offentligretlige hensyn taler for, at brugspanthaveren skal have pligt til at efterkomme *offentlige påbud vedrørende ejendommen* i samme omfang som ejere af ejendommen. På baggrund af den foretagne høring over betænkningen har Justitsministeriet fundet, at brugspanthavere bør pålægges at underrette den kommune, hvor ejendommen er beliggende, om at pantet er taget til brugelighed. Herved opnås bl.a., at kommunen får lejlighed til at gøre brugspanthaveren bekendt med eventuelle kommunale påbud til ejendommens ejer.

Vedrørende spørgsmålet om brugspanteforholdets ophør ved, at *en sideordnet panthaver fortrænger brugspanthaveren*, har Retsplejerådet foreslået den hidtil gældende retstilstand præciseret. Som mulige

alternativer til Retsplejerådets forslag kan nævnes den løsning, at den sideordnede panthaver, der først tager ejendommen til brugelighed, ikke kan fortrænges af andre sideordnede panthavere. Denne løsning ville efter Justitsministeriets opfattelse være præget af en vis tilfældighed, fordi det kan være vilkårligt, hvilken panthaver, der først får gennemført en overtagelse til brugeligt pant.

I sit høringsvar over Retsplejerådets betænkning har Advokatrådet foreslået, at sideordnede panthavere alene skal kunne tage pantet til brug i fællesskab. Jusitsministeriet må være betænkelig ved en sådan ordning. Justitsministeriet lægger herved vægt på, at et pant, der er taget til brugelighed, ikke sjældent giver underskud. Det kan således kræve en betydelig likviditet hos brugspanthaveren at administrere pantet. Brugspanthaveren må f.eks. – indtil beløbet kommer hjem efter tvangsauktionen – lægge beløb til køb af foder, korn m.v. ud af egen lomme. Den panthaver, der ikke har den fornødne likviditet eller ikke ønsker at komme til at hæfte for et eventuelt økonomisk ansvar i forbindelse med administrationen af pantet, bør efter Justitsministeriets opfattelse ikke være forpligtet til at indgå i et brugspanteforhold. På den anden side bør en panthavers manglende økonomiske ressourcer eller risikovilje næppe indebære, at en sideordnet panthaver udelukkes fra at tage ejendommen til brugelighed.

Da Retsplejerådet har foreslået, at brugspanthaveren – som efter gældende ret – skal have ret til at betale forfaldne beløb til en panthaver med sideordnet prioritet med den virkning, at den sideordnede panthaver ikke kan fortrænge brugspanthaveren, jf. betænkningen s. 111 f., og da det næppe i praksis vil forekomme i videre omfang, at sideordnede panthavere konkurrerer om at tage pantet til brugelighed, finder Justitsministeriet herefter at kunne tiltræde Retsplejerådets forslag.

Justitsministeriet kan i øvrigt tiltræde Retsplejerådets forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 1, nr. 2 (§§ 588-595).

5. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at indebære økonomiske eller administrative konsekvenser af væsentlig betydning for det offentlige.

6. Hørte myndigheder m.v.

Betænkning nr. 1170/1989 om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav har været sendt til høring hos præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense og